Vedlegg 1

FORSKRIFT OM NYDYRKING

(Fastsatt av Landbruksdepartementet 2. mai 1997 med hjemmel i lov 12. mai 1995 nr. 23 (jordloven) §§ 3 og 11 annet ledd, jf. kgl. res. 12. mai 1995.)

Kapittel I Formål og virkeområde

§ 1 (formål)

Formålet med denne forskriften er å sikre at nydyrking skjer på en måte som tar hensyn til natur- og kulturlandskap. Det skal legges vekt på hensynet til miljøverdier som biologisk mangfold, kulturminner og landskapsbildet. Det skal for øvrig legges vekt på å sikre driftsmessig gode løsninger .

§ 2 (virkeområde)

Denne forskrift omfatter nydyrking av arealer til jordbruksformål.

§ 3 (definisjoner)

Med nydyrking menes fulldyrking og overflatedyrking av jord. Gjenoppdyrking av jordbruksareal som har ligget unytta i over 30 år, regnes som nydyrking.

Med fulldyrking menes rydding og bryting til vanlig pløyedybde slik at arealet kan nyttes til åkervekster eller til eng og beite som kan fornyes ved pløying.

Med overflatedyrking menes rydding og sletting av overflata slik at maskinell høsting er mulig.

Natur- og kulturlandskapsverdier omfatter etter denne forskrift miljøkvaliteter som landskapsbildet, mangfoldet i naturen og kulturminner. Til landskapsbildet hører eksisterende atkomst til bakenforliggende areal.

Kapittel II Godkjenning av nydyrking.

§ 4 (godkjenning av nydyrking)

Nydyrking kan bare skje etter plan godkjent av kommunen. Planen skal utarbeides av den som vil sette tiltaket i verk. Er nydyrking ikke iverksatt innen tre år etter at godkjenning er gitt, faller tillatelsen bort.

Det kan settes vilkår for godkjenningen.

§ 5 (forhold av betydning for avgjørelsen)

Ved avgjørelsen skal det legges særlig vekt på hvilke virkninger tiltaket kan påregnes å få for natur- og kulturlandskapsverdiene jf. § 3 fjerde ledd. Ved denne vektleggingen skal det tas hensyn til om det på arealet er sjeldne miljøverdier og hvor sjeldne miljøverdiene er.

Ved avgjørelsen skal det for øvrig legges vekt på om det ut fra jordloven § 1 er ønskelig å styrke driftsgrunnlaget for driftsenheten, og om nydyrkingstiltaket legger til rette for driftsmessig gode løsninger.

§ 6 (når godkjenning ikke kan gis)

Ved nydyrking skal det settes igjen en vegetasjonssone mot vassdrag. Langs vassdrag med årssikker vannføring skal sonen være minst 6 meter målt ved normal vannføring. Langs vassdrag uten årssikker vannføring skal sonen være minst 2 meter. Som vassdrag regnes stillestående eller rennende overflatevann med årssikker vannføring og vannløp uten årssikker vannføring dersom det adskiller seg tydelig fra omgivelsene.

For nydyrking av areal over 300 dekar kan godkjenning ikke gis med mindre tiltaket er konsekvensutredet, jf. PBL § 33-3 og Forskrift om konsekvensutredninger etter plan- og bygningslovens kapittel VII-a, § 2 første ledd j).[1]

Kapittel III Saksbehandling

§ 7 (søknad om godkjenning av plan for nydyrking)

Søknad om godkjenning av plan for nydyrking skal skrives på skjema fastsatt av Landbruksdepartementet [2] og sendes kommunen.

Søknaden skal inneholde en kartdel som viser det planlagte nydyrkingsarealet, eiendommen og området omkring. Kartdelen skal vise atkomsten til nydyrkingsarealet. Søknaden skal følges av en plan for grøfting, og for øvrig inneholde opplysninger om planlagt drift av nydyrkingsarealet.

Søknaden skal angi hvilke økonomiske og driftsmessige fordeler som oppnås ved nydyrkingen.

§ 8 (krav til saksbehandlers fagkompetanse)

Søknad om nydyrking skal legges om den i kommunen som har skogbruksfaglig eller jordbruksfaglig kompetanse.

§ 9 (saksforberedelse)

Før vedtak treffes, skal kommunen innhente de uttalelser som er nødvendige, jf. § 1, og ellers sørge for at saken er så godt opplyst som mulig. Hensynet til natur- og kulturlandskapsverdier skal vurderes for større områder uavhengig av eiendomsgrenser.

Regional kulturminnemyndighet skal gis anledning til å uttale seg. Samisk kulturminneråd skal gis anledning til å uttale seg dersom nydyrkingen kan berøre deres

---

[1] Med virkning fra 1. juli 1997 er reglene om konsekvensutredninger endret. I forskrift av 13. desember 1996 Vedlegg II punkt 3.2 er det lagt til grunn at det skal utarbeides konsekvensutredning av nydyrking som omfatter 200 dekar samlet overflate eller mer over en periode på 5 år eller kortere tid. Fylkesmannen skal ta stilling til om det skal utarbeides konsekvensutredning og fastsette eventuelt utredningsprogram. Bestemmelsene er gitt med hjemmel i plan- og bygningsloven § 33-2.

[2] Skjema M-0160B

fagområder. Fylkesmannen skal gis anledning til å uttale seg der nydyrkingen kan berøre vesentlige miljøverdier jf. § 3.

Det skal settes en uttalefrist på minst en måned.

Dersom det i planen for nydyrking ikke er tatt hensyn til miljøkvaliteter jf. § 3 fjerde ledd, kan kommunen kreve at det utarbeides alternative løsninger.

§ 10 (vedtakets innhold)

Avgjørelsen skal begrunnes, jf. forvaltningsloven § 25. Det skal gå fram av kommunens avgjørelse hvilke natur- og kulturlandskapsverdier som berøres, og hvilke konsekvenser nydyrkingen får for disse.

Kapittel IV Avsluttende bestemmelser

§ 11 (klage)

Kommunens vedtak kan påklages til fylkeslandbruksstyret.

§ 12 (tilsyn og overtredelse)

Kommunen skal føre tilsyn med at bestemmelsene i denne forskrift og vedtak fattet med hjemmel i den følges, jf. jordloven § 19. Kommunen kan i den forbindelse foreta befaring på eiendommen. Kommunen skal gi fylkesmannen melding om brudd. Fylkesmannen skal varsle departementet dersom bruddet bør følges opp ved tvangsgebyr etter annet ledd.

Ved brudd på forskriften eller vedtak fattet med hjemmel i den, kan kommunen pålegge tiltakshaver å reparere skaden, godkjenningen kan trekkes helt eller delvis tilbake, eller departementet kan pålegge den ansvarlige tvangsgebyr, jf. jordloven § 20.

§ 13 (ikrafttredelse m.v.)

Forskriften trer ikraft 15. mai 1997.

Arbeidet kan fullføres uten søknad om tillatelse etter denne forskrift dersom dersom en vesentlig del av nydyrkingsarbeidet er gjennomført før forskriftens ikrafttreden, og skriftlig melding om dette er mottat av kommunen innen tre måneder fra forskriftens ikrafttreden.

Vedlegg 2

LANDBRUKSDEPARTEMENTET

Søknad om godkjenning av plan for nydyrking

Les rettledningen på side 2 før søknaden fylles ut.

Dette skjema er påbudt brukt ved søknader om godkjenning av plan

Til ..... **kommune**
(den kommune der arealet ligger)

Søknad om godkjenning av plan skal sendes kommunen før anleggsstart. Kommunens avgjørelse kan påklages til fylkeslandbruksstyret. Plan for grøfting av nydyrkingsarealet, en beskrivelse av hvor stein/stubber skal deponeres/dumpes og kart i målestokk 1:5 000 skal følge søknaden. Kartet skal angi hvilke arealer som skal nydyrkes og vise atkomsten til nydyrkingsarealet, eiendommen og området omkring. Driftsplan, gjødselplan, skogbruksplan eller miljø- og ressursplan vedlegges i den utstrekning slike dokumenter foreligger.

1	Søkerens navn (slektsnavn, for- og mellomnavn)		Fødselsnr. (11 siffer)	
2	Adresse		Telefonnr. (8 siffer)	
3	Eiendommen(e)s eller rettigheten(e)s betegnelse (gnr., bnr. e.l.)			
4	Kommune	Fylke	Eiendommens totalareal	
5	Arealets fordeling oppgis i dekar — Fulldyrka jord	Overflatedyrka jord/gjødsla beite	Produktiv skog	Annet areal
6	Beskrivelse av driftsbygningen på eiendommen (antall husdyrplasser, lagringskapasitet grovfor, kornlager, korntørke, kjølelager o.l.)			
7	Driftsform på eiendommen (husdyrhold, planteproduksjon m.v.)			
8	Ved husdyrhold, oppgi antall dyr	Ved planteproduksjon, oppgi antall dekar i drift		
9	Har eiendommen tilstrekkelig spredeareal for husdyrgjødsel i forhold til husdyrholdet? ☐ Ja ☐ Nei	Angi behovet for spredeareal		
10	Har eiendommen tilstrekkelig arealgrunnlag for mjølkekvoten? ☐ Ja ☐ Nei	Angi behovet for areal		
11	Oppgi totalarealet som skal nydyrkes	Til fulldyrka jord (oppgis i dekar)	Til overflatedyrka jord (oppgis i dekar)	
12	Hva slags mark skal nydyrkes (skogareal, myr, beite m.v.)	Ved nydyrking av skogareal, oppgi hogstklasse og bonitet		
13	Beskriv planlagt drift av nydyrkingsarealet (utdypes eventuelt på eget vedlegg)		Oppgi forventet avling	
14	Hvilke økonomiske og driftsmessige fordeler oppnås (legg ved kostnadsoverslag for nydyrkingen)			
15	Dato	Søkerens underskrift		

2.000 04.97

RETTLEDNING

A. *Når godkjenning ikke kan gis*
Planen for nydyrking kan ikke godkjennes dersom nydyrkingsarealet grenser til vassdrag. I slike tilfeller må det settes igjen en vegetasjonssone mot vassdraget. Langs vassdrag med årssikker vannføring skal sonen være minst 6 meter målt ved normal vannføring. Langs vassdrag uten årssikker vannføring skal sonen være minst 2 meter. Som vassdrag regnes stillestående eller rennende overflatevann med årssikker vannføring og vannløp uten årssikker vannføring dersom det atskiller seg tydelig fra omgivelsene. Gjelder planen nydyrking av areal på over 300 dekar skal tiltaket konsekvensutredes, jf. plan- og bygningsloven § 33-3.[1] Kommunen kan i disse tilfellene ikke godkjenne planen for nydyrking før konsekvensutredningen foreligger.

B. *Hva regnes som nydyrking*
Som nydyrking regnes fulldyrking og overflatedyrking av udyrka mark eller gjenoppdyrking av jordbruksareal som har ligget unytta i over 30 år. Opparbeiding av overflatedyrka mark til fulldyrka mark regnes ikke som nydyrking. Med fulldyrking menes rydding og bryting til vanlig pløyedybde slik at arealet kan nyttes til åkervekster eller til eng og beite som kan fornyes ved pløying. Med overflatedyrking menes rydding og sletting av overflata slik at maskinell høsting er mulig.

C. *Nydyrking kan bare skje etter godkjenning*
Nydyrking kan ikke settes i gang før planen er godkjent. Grunneier, jordskifteretten på vegne av den som har begjært jordskifte eller leietager m.v. kan søke om godkjenning av plan for nydyrking. Godkjenningen faller bort dersom nydyrking ikke er iverksatt innen 3 år etter at tillatelsen er gitt. Det kan settes vilkår for godkjenningen.

1) Med virkning fra 1. juli 1997 er reglene om konsekvensutredninger endret. I forskrift av 13. desember 1996 Vedlegg II punkt 3.2 er det lagt til grunn at det skal utarbeides konsekvensutredning av nydyrking som omfatter 200 dekar samlet overflate eller mer over en periode på 5 år eller kortere tid. Fylkesmannen skal ta stilling til om det skal utarbeides konsekvensutredning og fastsette eventuelt utredningsprogram. Bestemmelsene er gitt med hjemmel i plan- og bygningsloven § 33-2.

D. *Forhold av betydning for avgjørelsen*
Det skal legges særlig vekt på hvilken virkning nydyrkingen har for natur- og kulturlandskapsverdiene. Som natur- og kulturlandskapsverdier regnes miljøkvaliteter som landskapsbildet, mangfoldet i naturen og kulturminner. Til landskapsbildet hører eksisterende atkomst til bakenforliggende areal. Ved vektleggingen skal det tas hensyn til om det på arealet er sjeldne miljøverdier og hvor sjeldne miljøverdiene er. For øvrig skal det legges vekt på om det er ønskelig å styrke driftsgrunnlaget for driftsenheten og om nydyrkingstiltaket legger til rette for driftsmessig gode løsninger. Utfallet av søknaden vil bero på en avveining av de relevante momentene i forhold til hverandre.

E. *Saksbehandlingen*
Før planen godkjennes skal kommunen innhente uttalelser fra kulturminnemyndighetene. Der nydyrkingen kan berøre vesentlige miljøverdier, skal fylkesmannen gis anledning til å uttale seg. Høringsinstansene skal gis en uttalefrist på minst en måned.

F. *Nærmere om utfylling av søknadsskjemaet*
Husk å oppgi navn, adresse, fødselsnummer samt eiendommens betegnelse!
I punktene 3–10 gis opplysninger om eiendommen og i punktene 11–14 gis opplysninger om arealet som ønskes nydyrket. Det er viktig at punktene fylles ut av hensyn til vurderingen av nydyrkingstiltaket. Under punkt 5 skal det bare føres opp areal som hører til eiendommen, ikke leid areal. I punkt 9 og 10 oppgis behovet for areal i forhold til produksjonsomfanget. Under punkt 9 føres opp det arealet som eiendommen mangler og som er nødvendig for å tilfredsstille kravene til spredeareal i forskrift om husdyrgjødsel. Under punkt 10 føres opp det arealet som eiendommen har behov for/mangler for den melkekvote eiendommen har. Når behovet for areal skal beregnes i samsvar med forskrift om husdyrgjødsel og etter forskrift om kvoteordningen for melk medtas ikke leid areal, kun eid areal.

Vedlegg 3

Sjekkliste for kartlegging av natur- og kulturlandskapsverdier

I. Planter, dyr og deres leveområder

- Ligger nydyrkingsarealet i områder vernet/fredet etter naturvernloven (f.eks. landskapsvernområde, plantefrednings-, fuglefrednings- eller dyrefredningsområde) (naturvernloven §§ 3, 5, 8, 9)?

- Er nydyrkingsarealet levested/hekkeplass for truede dyrearter eller voksested for truede plantearter? Se Direktoratet for naturforvaltnings rapport «Truete arter i Norge», DN-rapport 1992-6 (Norwegian red list). Listene revideres med visse mellomrom, den sist reviderte listen gjelder.

- Er det noen av følgende forekomster på nydyrkingsarealet?
  - Planter og dyr fredet etter naturvernloven §§ 13 og 14
  - Naturminne fredet i medhold av naturvernloven § 11 (fredete trær, mineralforekomster, sandtak m.v.)
  - Vernskog, skog vernet etter skogbruksloven § 32

- Fins noen av følgende naturtyper, kulturbetingede landskapstyper eller kulturmarkstyper på nydyrkingsarealet?
  - Slåttemark (ugjødsla slåtteng, urterik slåtteng, skogslått, strandeng m.v.)
  - Beitemark (ugjødsla hagemark, einerbakke, lynghei m.v.)
  - Områder tilknyttet bebyggelse (særpreget tunvegetasjon, gammel frukthage, gårdsdam, setervoll, allé m.v.)
  - Sump- og våtmarksområder, større intakte myrareal, deltaområder, sanddyner nær havstrand
  - Vegetasjonsbelter langs vassdrag, jorder og skog, langs grøfter og åpne kanaler
  - Rike naturskoger særlig i lavlandet, skog med lang kontinuitet, sumpskog, edelløvskog og rike løvskoger
  - Tregrupper eller enkelttrær der tradisjonsrike høstingsmetoder har vært benyttet (lauving/skav/risingsområder)(styvingstrær, snellskog, navskog, hassellunder for produksjon m.v.)

II. Kulturminner

- Er det noen av følgende kulturminner på nydyrkingsarealet?
  - Automatisk fredet kulturminne (alle kulturminner eldre enn fra 1537 og alle samiske kulturminner eldre enn 100 år), kulturminneloven § 4
  - Vedtaksfredet kulturminne eller område, fredet i medhold av kulturminneloven §§ 15 eller 19
  - Andre samiske kulturminner yngre enn 100 år (boplass/ildsted, tradisjonssteder knyttet til religions- eller næringsutøvelse)

  Kulturminner yngre enn 1537:
  - Andre bygninger (sommerfjøs, seter, koie, kvernhus m.v.)
  - Hustufter (rester av bebyggelse m.v.)
  - Tekniske anlegg i landskapet (bruer og fløtningsdammer, tømmerrenner, steingjerder, rydningsrøyser, bakkemurer m.v.)
  - Kulturminner dannet ved næringsdrift i skog og utmark (kull- og tjæremile, jakt-, fiske- og fangstinnretninger, jernutvinningsanlegg o.l.)

III. Verna vassdrag

- Ligger arealet i nedbørsfeltet til et verna vassdrag, jf Stortingets vernevedtak i Verneplan I -IV?

IV. Landskapsbildet

- Hvordan påvirker nydyrkingen landskapet som helhet?
  - nydyrkingen vil ikke endre eller prege landskapet
  - nydyrkingen vil bryte noe med områdets utseende og struktur, men vil ikke endre eller prege det
  - det nydyrkede arealet vil skille seg ut og endre områdets preg

- Hva må fjernes når arealet skal nydyrkes?
  - markante tregrupper
  - løv-/barskogsbryn og hekker som stenger for gjennomsyn

V. Veier på nydyrkingsarealet

- Fins det ulike typer av veier på nydyrkingsarealet (stier, turveier, gamle ferdselsveier, kløvstier, veimerker, veifar o.l.)?

- Vil nydyrkingen hindre eksisterende atkomst til bakenforliggende areal?

VI. Tilskudd

- Er det gitt tilskudd til tiltak i landbrukets kulturlandskap på nydyrkingsarealet (jf forskrift for tilskudd til spesielle tiltak i landbrukets kulturlandskap med freda og verneverdige bygninger fastsatt 21. mars 1997)?